

Практична робота 3

ТЕМА: «Порядок оформлення фітосанітарної документації на імпортований вантаж»

Мета роботи: засвоїти порядок оформлення фітосанітарної документації на імпортований вантаж.

Матеріали та обладнання: підручники, електронні інформаційні ресурси, довідники.

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Порядок транзиту підкарантинних матеріалів

Транзитні підкарантинні матеріали перевозяться територією України під пломбою тільки у критих або ізотермічних, технічно справних вагонах, автофургонах, авторефрижераторах чи контейнерах, крім лісоматеріалів та пиломатеріалів, що можуть перевозитись у відкритих транспортних засобах. Перевезення підкарантинних матеріалів транзитом територією України здійснюється при наявності карантинного дозволу та фітосанітарного сертифіката країни-експортера та відповідно до фітосанітарних вимог України та країни-імпортера.

Для отримання карантинного дозволу особа не пізніше ніж за 5 днів подає до Укрголовдержкарантину:

- заявку на отримання карантинного дозволу;
- копію зовнішньоекономічного контракту в разі перевантаження та зберігання підкарантинного матеріалу на території України;
- заявку, погоджену з державною інспекцією з карантину рослин, при транзиті підкарантинних матеріалів з перевантаженням у портах України, у зоні обслуговування якої знаходиться місце перевантаження;
- документ, що підтверджує проведення за оформлення карантинного дозволу оплати, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 24 листопада 1993 року N 953 ([953-93-п](#)) «Про розцінки на інспектування підкарантинних матеріалів, платних послуг підприємствам, організаціям та громадянам».

У разі надходження на кордон підкарантинних матеріалів без фітосанітарних документів вантаж підлягає поверненню або затримується на період оформлення відповідних документів. У разі неможливості отримання фітосанітарного сертифіката від експортера вантаж підлягає проведенню

фітосанітарного контролю з подальшою видачею фітосанітарного сертифіката на реекспорт.

Підкарантинні матеріали, що перевозяться в герметичних, ізотермічних і технічно справних транспортних засобах, під пломбою без перевантаження на митній території України, карантинним дозволом не супроводжуються. При транзиті підкарантинних матеріалів без перевантаження на митній території України на провізних документах інспектором з карантину рослин проставляється штамп встановленого зразка. Інформація про транзит через територію України заноситься у журнал реєстрації транзитних підкарантинних матеріалів на ППКР.

При виникненні підозри на зараження карантинними організмами транзитних підкарантинних матеріалів, які перевозяться у відкритих транспортних засобах, карантинний інспектор ППКР затримує вантаж для проведення оглядута фітосанітарної експертизи. У цьому разі необхідно оформляти карантинний дозвіл, для чого в пункті пропуску на в'їзді в Україну інспектором з карантину рослин перевіряється наявність необхідних для оформлення карантинного дозволу документів. Ці документи відправляються в Укрголовдержкарантин, а сам вантаж пропускається через пункт пропуску на територію України з проставленням на провізних документах штампа. При виїзді з території України інспектор карантинної служби пункту пропуску перевіряє тільки відмітку фітосанітарної служби на провізних документах і випускає вантаж за межі України. Оформлений Укрголовдержкарантином карантинний дозвіл надсилається на ППКР для звітності. Інформація щодо пропуску таких вантажів через держкордон заноситься в журнал реєстрації транзитних підкарантинних матеріалів на ППКР.

Підкарантинні матеріали, що заражені карантинними шкідниками, хворобами рослин і бур'янами та щодо яких неможливе вжиття ефективних заходів із знезараження, підлягають поверненню країні-експортеру або знищенню за погодженням з власником вантажу та з оформленням відповідних документів.

За вивезення транзитних підкарантинних матеріалів з території України державний інспектор ППКР перевіряє відмітки Державної служби з карантину рослин, що зроблені в пункті ввезення.

Контейнери з підкарантинними матеріалами, що перевозяться транзитом територією України, повинні бути герметичними, підлягати зовнішньому огляду без відкриття і не супроводжуватися карантинним дозволом, але обов'язкова

наявність фітосанітарного сертифіката країни експортера.

Оформлення підкарантинного матеріалу для ввезення або вивезення за межі країни дозволяється державним інспекторам з карантину рослин тільки після отримання результатів фітосанітарної експертизи.

Судна, баржі, вагони, контейнери, автотранспортні засоби, які призначені для завантаження експортними вантажами або матеріалами, підлягають карантинному огляду. У разі виявлення шкідливих організмів транспортні засоби підлягають знезараженню або очищенню. Придатність транспортного засобу для перевезення експортної підкарантинної продукції визначається відправником або його представником спільно з державним інспектором з карантину рослин.

У разі повернення країною-імпортером експортних підкарантинних матеріалів через порушення фітосанітарних вимог питання щодо знищення, знезараження, переробки таких вантажів погоджуються з Держпродспоживслужбою.

Підкарантинні матеріали, що вивозяться за межі карантинної зони, та перевозяться територією України з метою переробки, концентрації, зберігання в інших областях (портів, залізничних станціях, складах, терміналах) або на іншому підприємстві для подальшого експорту, повинні супроводжуватися карантинним сертифікатом.

Карантинний сертифікат видається на підкарантинний матеріал на підставі карантинного огляду та фітосанітарної експертизи державним інспектором з карантину рослин за заявою власника вантажу.

Умови заготівлі, зберігання та захисту експортних підкарантинних матеріалів повинні вказуватися у контрактах (договорах).

Фітосанітарні заходи з експортними підкарантинними матеріалами проводяться за рахунок вантажовласника підкарантинного матеріалу згідно з діючими розцінками, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 24 листопада 1993 року N 953 "Про розцінки на інспектування підкарантинних матеріалів, платних послуг підприємствам, організаціям та громадянам".

Карантинному огляду підлягають підкарантинні матеріали та транспортні засоби до завантаження в місцях їх зберігання (склади, залізничні станції, порти, термінали та інші місця). Після огляду підкарантинних матеріалів і транспортних засобів проводиться їх завантаження і вивезення до місця призначення.

Перед митним оформленням підкарантинних матеріалів, що експортуються, карантинний огляд проводиться безпосередньо у транспортному

засобі з відбором зразків для фітосанітарної експертизи згідно з чинним законодавством.

Перед вантаженням судна конкретною партією підкарантинного матеріалу, що призначається для експорту у визначену країну, та з попереднім накопиченням у морському або річковому порту, на залізничній станції, автопереході чи іншому терміналі або підприємстві особа повинна подати зразки із партії підкарантинного матеріалу для карантинного огляду та фітосанітарної експертизи перед завантаженням.

Особа після відвантаження підкарантинного матеріалу на експорт за вимогою державного інспектора з карантину рослин зобов'язана надати специфікацію на експортні рослинні матеріали у кожному вагоні із зазначенням назви відвантажених підкарантинних матеріалів (сорт, кількість, реквізити, вологість тощо), назви постачальника, станції призначення та відправлення, точної адреси отримувача і замовника, номер(ів) вагона(ів), дати відвантаження.

При проведенні огляду на суднах морського та річкового флоту державний інспектор з карантину рослин, в першу чергу, зобов'язаний пересвідчитися, що судно відповідає фітосанітарним вимогам України, а також країни-імпортера. Фітосанітарний сертифікат оформляється державним інспектором з карантину рослин на кожен партію підкарантинного матеріалу, що перевозиться за одним транспортним документом, але не більше ніж на одному судні.

Вторинний карантинний огляд підкарантинних матеріалів проводиться, якщо існує підозра на приховану зараженість карантинними організмами під час: складування, концентрації (накопичення); при сортуванні в морських портах, залізничних станціях, автопереходах, підприємствах та інших терміналах.

При виявленні шкідливих організмів під час огляду підкарантинних матеріалів огляд припиняється. Судно відводиться на рейд або інше вільне ізольоване місце; вагон - на додаткову колію; автотранспортний засіб - на ізольовану ділянку для проведення карантинних заходів з локалізації та ліквідації карантинного або шкідливого організму. При зараженні експортних матеріалів карантинними організмами державний інспектор з карантину рослин на місці самостійно приймає рішення щодо проведення карантинних заходів, а питання про їх знезараження погоджує з Укрголовдержкарантином.

Остаточний висновок про карантинний стан вантажу після знезараження встановлюють на підставі повторного огляду та фітосанітарної експертизи.

На вимогу особи згідно з поданою нею заявкою державний інспектор з карантину рослин оформляє фітосанітарний сертифікат на інші вантажі, якщо

країна-імпортер вимагає оформлення таких сертифікатів. Підставою для видачі фітосанітарного сертифіката є проведені державним інспектором з карантину рослин карантинний огляд та фітосанітарна експертиза таких матеріалів.

Поштові відправлення із вкладенням підкарантинних матеріалів відправляються адресату у супроводі фітосанітарного сертифіката після проведення огляду і фітосанітарної експертизи, які засвідчують, що матеріал вільний від карантинних та інших шкідливих організмів. На супроводжувальних документах ставиться штамп встановленого зразка на українській або французькій мові.

Поштові відправлення з насіннєвим і садивним матеріалом, які відправляють за межі України науково-дослідні установи, ботанічні сади та Державна служба з охорони прав на сорти рослин, підлягають карантинному огляду та фітосанітарній експертизі у місцях вирощування насіннєвого і садивного матеріалу або на підставі проведеного карантинного огляду та фітосанітарної експертизи наданих особою матеріалів та повинні супроводжуватися фітосанітарним сертифікатом.

Поштові відправлення фізичних осіб з підкарантинними матеріалами вагою до 2 кг дозволяється відправляти без фітосанітарного сертифіката на експорт, але з обов'язковим проведенням карантинного огляду та фітосанітарної експертизи таких матеріалів.

ХІД РОБОТИ

Завдання:

1. Засвоїти порядок оформлення фітосанітарної документації на імпортний вантаж.
2. Опанувати порядок поштових відправлень із вкладенням підкарантинних матеріалів.
3. Ознайомитися із документацією на отримання карантинного дозволу

Контрольні питання

1. *Дайте визначення поняттям «локалізація», «ліквідація», «фітосанітарний захід»?*
2. *Назвіть критерії, за якими може бути відмовлено в наданні карантинного дозволу?*
3. *Яка допустима вага поштових відправлень, що містять підкарантинну продукцію рослинного походження для приватних осіб?*
4. *Яким документом засвідчується фітосанітарний стан вантажу?*

Література

Основна література

Закон України «Про карантин рослин», прийнятий Верховною Радою України 17 грудня 2024 р. № 4147-IX.

Карантинні організми (з основами експертизи підкарантинних матеріалів): навч. посіб. / С. В. Станкевич, І. П. Леженіна, І. В. Забродіна, Л. В. Жукова. Харків: нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків: ФОП Бровін О. В., 2021. 460 с.

Мовчан О. М., Устінов І. Д. Карантинні шкідливі організми. Київ : Світ, 2000. 197 с.

Вигера С. М., Ключевич М. М., Ковальчук Р. Л. Холізм наук і освіти про здоров'я природи, якість харчових ресурсів, технології та їжу. Наукові аспекти збереження та відновлення природних ресурсів в умовах сучасного розвитку суспільства : Наукова монографія. Рига, Латвія : “Baltija Publishing”, 2024. С. 561–572.

Ключевич М. М., Вигера С. М., Ковальчук Р. Л. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку органічного виробництва фітопродукції в Україні. Moderní aspekty vědy: XLIX. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. P. 147–156.

Вигера С. М., Ключевич М. М., Ковальчук Р. Л. Обґрунтування новітньої методології забезпечення здоров'я фітоценозів. Moderní aspekty vědy: XLVII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. P. 166–175.

Курс лекцій з навчальної дисципліни «Зовнішній і внутрішній карантин» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» / [Гурманчук О. В., Плотницька Н. М., Невмержицька О. М.]. Житомир, ПНУ. 2022. 93 с.

Барановський М. М., Устінов І. Д., Мовчан О. О. Рекомендації з ідентифікації та захисту рослин від адвентивних видів трипсів в умовах закритого ґрунту України. Біла Церква, 2000. 37с.

Станкевич С. В., Леженіна І. П., Мешкова В. Л. Лісова ентомологія: назви основних шкідників лісових насаджень. Вид. 2-ге, перероб. і доп.. Житомир: Видавництво «Рута», 2023. 136.

Допоміжна література

Родигін В. М., Марютін Ф. М., Устінов І. Д., Сикало О. О. Карантинні хвороби рослин: Підручник. Харків: ТОВ „Реал”, 2002. 359 с.

Писаренко В. М., Писаренко П. В. Захист рослин: екологічно обґрунтовані системи. Полтава: Камелож, 2000. 188 с.

Карантин рослин. Частина 1. „Карантинні шкідники”. Устінов І. Д. Мовчан О. М., Кудіна Ж. Д., К., вид. «ІРІС», 1995. 197 с.

Сикало О.О., Мовчан О.М., Устінов І.Д. Під ред. О.О. Сикало Карантинні шкідливі організми. Частина 2. Карантинні хвороби. Київ: Світ 2005. 288 с.

Американський білий метелик: поширення, біологічні особливості та заходи боротьби : метод. рекомендації / С. А. Заполовський, А. І. Ігнатюк, Р. С. Будзінська та ін. Житомир, 2012. 38 с. (Ю. Ф. Руденко, Н. М. Плотницька.)

Станкевич С. В., Забродіна І. В. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур : навч. посібник. Харків : Бровін О. В., 2016. 216 с.

Карантин рослин лісових культур: рекомендації до вивчення дисципліни / розроб. Є. М. Білецький, С. В. Станкевич, І. В. Забродіна; ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2016. 16 с.

Карантин рослин. Методи гербологічної експертизи підкарантинних матеріалів: ДСТУ 4009–2001. [Чинний від 2001-10-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2001.

Карантин рослин. Методи мікологічної експертизи підкарантинних матеріалів: ДСТУ 4180–2003. [Чинний від 2004-07-01]. Київ: Держспоживстандарт України, 2001.

Станкевич С. В., Назви карантинних шкідливих організмів Харків: ХНАУ, 2016. 18 с.

Ілюстрований довідник регульованих шкідливих організмів в Україні / [О. В. Башинська, Н. А. Константінова, Л. А. Пилипенко та ін.]. Київ: Урожай, 2009. 249 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Міністерство аграрної політики та продовольства України. Офіційний сайт. URL: <https://minagro.gov.ua>

Сайт Держпродспоживслужба України. URL: <https://dpss.gov.ua/>.

ДСТУ 3354-96. Карантин рослин. Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу. Київ, 1996. 22 с. (Інформація та документація).

ДСТУ 3355-96. Продукція сільськогосподарська рослинна. Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи. Київ, 1996. 22 с. (Інформація та документація).

ДСТУ 4009-2001. Карантин рослин. Методи гербологічної експертизи підкарантинних матеріалів. Київ, 2001. 21 с. (Інформація та документація).

Перелік регульованих шкідливих організмів, 2019 р. U R L : http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Zakonodavstvo_U_Sferi_Karantinu_Roslin/129/

EPPO Global Database: URL: <https://gd.eppo.int/>

Журнали: Карантин і захист рослин, Пропозиція, Агроном, Вісник аграрної науки, Агрокомпас.